

Nr 222.

Av herr **Holstenson m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statliga åtgärder för tryggande av vedproduktionen m. m.

Landets försörjning med inhemskt bränsle har hittills kunnat ordnas relativt tillfredsställande. Det fortfarande osäkra läget i vår bränsleimport och ovissheten om krisens längd ställer emellertid vår bränslefråga inför allt mera svårlösta problem. Påfrestningarna komma att ytterligare skärpas och fordringarna på landets skogar och skogsägare att ökas i avsevärd grad.

Inför de väldiga vedkvantiteter, som måste tagas ur skogarna, är det uppenbart, att man ställer sig frågande dels i vad mån våra skogstillgångar skola under en ytterligare förlängning av krisen tåla ingreppen utan allt för stora framtida men i skogarnas värdefullare gagnvirkesproduktion och dels hur man skall kunna skydda producenterna från ålägganden, som kunna innebära ekonomiskt avbräck i deras skogshantering. För konsumenterna av det enda bränsle, som nu i stort sett finnes att tillgå, är det givetvis även angeläget, att icke priserna å detta bränsle på grund av fördyrande planläggning av vedfördelningen och icke kontrollerad marknad drivas till en nivå, som icke är betingad av de faktiska produktionskostnaderna. Tendenser i den riktningen ha under sistförflutna säsong icke varit alltför sällsynta.

För den händelse landets behov av bränsle ännu för någon tid skulle komma att tarva veduttag i samma storleksordning som nu, finna motiönärerna det nödigt att, med omtanke om våra skogsbestånd, en grundlig undersökning göres att i största möjliga mån söka förflytta veduttag till områden, som nu icke alls eller åtminstone i mindre utsträckning än hittills kommit ifråga. Speciellt gäller detta vissa delar av Norrland, där möjligheter torde finnas att till flottled framskaffa vedskog, som annars icke kan komma till användning. Säkerligen skulle avsevärda kvantiteter långved kunna levereras även i biflottleder. Under nu exceptionella förhållanden kan ifrågasättas, huruvida icke sådant vedvirke skulle kunna frigöras från den i flottningskostnaderna ingående amorteringskostnaden för flottleder.

Hittills ha de stora vedkvantiteterna kunnat framställas genom skogsägarnas frivilliga medverkan. Ett bibehållande av denna avverkningsform även i fortsättningen är framför allt ett konsumentintresse, enär en avverkning i statlig regi måste bli avsevärt mycket tyngre och dyrare. Det

bör därför vara synnerligen angeläget, att det från myndigheternas sida skapas förutsättningar för ett bibehållande av den frivilliga produktionen i allra största utsträckning. Statsmakterna ha bland andra åtgärder i denna riktning fastställt garantipriser, som avse att hålla producenten skadeslös för omkostnader, om veden icke skulle finna avsättning. Det synes emellertid vara nödvändigt att dessa garantipriser icke fastlåsas utan avvägas med hänsyn till de verkliga produktionskostnaderna och deras ökning. Samma gäller prisregleringar å ved i övrigt, där hänsyn måste tagas till att de faktorer, som avgöra produktionskostnaderna, icke äro fasta utan variabla. En omkostnadsökning är ofrånkomlig t. ex. då avverkningen måste undan för undan läggas på längre avstånd. Med sålunda stegrade omkostnader kommer skogsägarens netto att i samma mån beskäras om priserna fastlåsas utan hänsyn till kostnadsstegringarna.

Beträffande den statliga garantin för vedproduktionen synes det motionärerna skäligt att alla landets skogsägare jämställas. Det kan anses rättvist, att då alla skogsägarna äro ålagda produktionsplikt och avverkningspriserna oftast äro högre inom områden med nu gällande lägsta garantipriser, att en korrigerig sker så, att skogsägarna gives samma garanti för vad de under en för samhället kritisk tid åläggas producera. En korrigerig i sådan riktning, att de lägsta garantipriserna höjas i nivå med för bästbelägna områden gällande, skulle innebära, dels att den för den konsumerande allmänheten billigaste produktionen uppmuntrades och bibehölles, dels att skogsägarna på ett rättvisande sätt blevo under förhandenvarande förhållanden jämställda.

De lånemöjligheter för finansiering av avverkningskostnader, som staten givit skogsägarna, äro otvivelaktigt av stor betydelse för att stimulera och underlätta vedavverkningarna. Emellertid torde en anpassning till smidigare och mera lättarbetade former för denna långivning, såsom också departementschefen i propositionen antyder, vara välbetänkt, om åtgärden skall verka i den riktning, som avsetts och som ovan antydes.

Under sistförflutna säsong har en mycket ojämn prisbildning förekommit å vedmarknaden. Trots myndigheternas bemödanden att genom auktorisering och priskontroll hävda respekten för givna prisbestämmelser har det dock icke hittills lyckats att i fördelningen av de stora vedmängderna ernå den stabilitet i såväl tillgång som priser, som kan säkerställa konsumtionen och hålla priserna inom skälig nivå för förbrukarna. Orsaken kan tillskrivas den omständigheten, att alltför många och därmed okontrollerbara mellanhänder dirigera överförandet av veden från producent till konsument. Om full kontroll och billigaste befraktningar skola ernås till förmån för förbrukarna, synes det oundgängligen nödvändigt, att vedens väg till konsumenten dirigeras genom endast ett fåtal organ.

På grund av vad ovan anförts få vi sålunda hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att vid planläggningen av kommande vedavverkningar hänsyn tages till här framlagda synpunkter.

Stockholm den 25 april 1941.

Allan Holstenson.

B. A. Nilsson.

Anton Svensson.

P. J. Näslund.

John T. Björck.
